

2024-10-23 Nr. NV-2786

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-24-1376 TAIS-24-15713(2)	DĖL DARBO KODEKSO NR. XII-2603 126 STRAIPSNIO PAKEITIMO IŠTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3718		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2024-11-05	<i>Socialinės apsaugos ir darbo ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2024-10-22	<i>Pasirenkama</i> ☐ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narės **A. Norkienė ir G. Burokienė** siūlo **padidinti minimaliųjų kasmetinių atostogų trukmę dviem darbo dienomis.**

Pakeitimu siekiama gerinti Lietuvos gyventojų fizinę ir psichinę sveikatą, teigiama, kad kasmetinės atostogos Lietuvoje yra pernelyg trumpos, darbuotojai dirba daug, nespėja pailsėti ir atstatyti sveikatos, o šventinės dienos atostogų neatstoja, nes tai tik momentinis poilsis.

Šiuo metu darbuotojams suteikiamos ne mažiau kaip 20 darbo dienų (keturių savaitių trukmės atostogos), o darbuotojams iki 18 metų, darbuotojams, vieniems auginantiems vaiką iki 14 metų arba neįgalų vaiką iki 18 metų, ir neįgaliesiems darbuotojams – 25 darbo dienų kasmetinės atostogos (penkių savaitių trukmės atostogos).

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Vyriausybės išvadoje siūloma iš esmės pritarti įstatymo projekto siekiui – gerinti Lietuvos gyventojų fizinę ir psichinę sveikatą, tačiau nepritarti siūlomai teisinio reguliavimo priemonei, kuria imperatyviai įstatymu nustatoma ilgesnė kasmetinių atostogų trukmė, dėl šių priežasčių:

- minimalioji kasmetinių atostogų trukmė atitinka Direktyvoje 2003/88/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų nustatytą minimaliąją kasmetinių atostogų trukmę. 20 darbo dienų (arba 4 savaitių) minimali kasmetinių atostogų trukmė yra nustatyta daugumoje ES valstybių narių (Latvijoje, Estijoje, Čekijoje, Slovakijoje, Kroatijoje, Lenkijoje ir kt.). Didesnių garantijų nustatymas įstatymuose neskatina sudaryti kolektyvinių sutarčių, kurių esmė – šalims susitarti dėl papildomų garantijų darbuotojams. Lietuvoje kolektyvinių sutarčių aprėptis yra viena mažiausių ES valstybėse narėse (2019 m. buvo tik 14,8 proc., 2020 m. – 21,03 proc., 2021 m. – 25,6 proc., 2023 m. – 22,5 proc., kai pvz. Prancūzijoje – 94 proc., Švedijos Karalystėje – 92 proc.).
- DK nuostatos ir dabar įpareigoja darbdavį visapusiškai įgyvendinti darbo ir šeimos darnos principą, taip pat darbuotojams suteikia papildomas galimybes šiam tikslui pasiekti (šeimos nariui slaugyti panaudoti nemokamas atostogas, pasirinkti individualų darbo laiko režimą, lankstų darbo grafiką, susitarti dirbti nuotoliniu būdu ar pagal projektinio darbo sutartį ir kt.) DK numato galimybę nustatyti ilgesnės trukmės kasmetines atostogas darbo teisės normose, kolektyvinėse ar darbo sutartyse. Papildomas garantijas taip pat galima nustatyti nacionalinėse, šakos, teritorinėse ar darbdavio lygmeniu sudarytose kolektyvinėse sutartyse. Jau dabar pagal DK nuostatas atostogos kai kurių kategorijų darbuotojams yra pailgintos, numatytos papildomos atostogos už ilgalaikį nepertraukiamąjį darbo stažą, taip pat numatytos papildomos poilsio dienos darbuotojams, auginantiems vaikus. Pagal Nacionalinę kolektyvinę sutartį profesinės sąjungos nariai turi teisę per metus gauti iki 5 darbo dienų sveikatai gerinti, mokant vidutinį darbo užmokestį. Esamas teisinis reguliavimas yra pakankamas, sudarantis sąlygas darbuotojams nustatyti papildomas garantijas ir pasiekti įstatymo projekto siekį gerinti Lietuvos gyventojų fizinę ir psichinę sveikatą, suteikiant jiems papildomą poilsio laiką.

Projekte pateikta Vyriausybės pozicija iš esmės laikytina teisinga ir argumentuotai pagrįsta..

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas be pastabų suderintas su Teisingumo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Valstybine darbo inspekcija. Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija pritaria Seimo narių pateiktam įstatymo projektui ir mano, kad darbuotojams reikia nustatyti ilgesnes kasmetines atostogas, o Lietuvos verslo konfederacija pritaria Vyriausybės pateiktai pozicijai.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės redakcines pastabas rengėjai atsižvelgs teikiant nutarimą pasirašyti Ministrui Pirmininkei.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Aušra Gratulevičienė

Socialinės politikos grupė, vyresnioji patarėja